

Cenzura vstává z mrtvých. Vypínají a pak zbaběle mlží, prokazuje ústavní právník. Půjde Fiala k soudu za pomluvu?

- CZ24 News | 26. března 2022

ČESKO: „Návrh na uzákonění cenzury, aniž by došlo k zrušení jejího ústavního zákazu, je cestou do potěmkinovských právních vesnic. Vláda, která se slovně prezentuje jako protiruská, chce zavést cenzuru internetu, která je známa z Ruska a Číny,“ zlobí se na kabinet Petra Fialy ústavní právník Zdeněk Koudelka (Trikolora), který se ostře vymezil proti omezování svobody slova třeba i vypínáním webů, které někdo označil údajně za „pro-ruské“. „Když jsem byl ve stávkovém studentském výboru v listopadu 1989, nenapadlo mne, že cenzura bude znovu a znovu vstávat z mrtvých. Uráží mne, že někdo, ať už je to vláda či nevolení lidé z CZ.NIC, mi chtějí předpisovat, co smím číst,“ říká obávaný advokát Koudelka, podle kterého se premiér vyhýbá dokázat pravdivost svých slov o tom, že vypnuté web byly financované z Ruska.

V posledních týdnech se hodně mluví o tom, že se vrací cenzura. Tento názor eskaloval ve chvíli, kdy bylo zablokováno několik údajně dezinformačních webů. Jak to vidíte vy?

Když jsem byl ve stávkovém studentském výboru v listopadu 1989, nenapadlo mne, že cenzura bude znovu a znovu vstávat z mrtvých. [CZ.NIC](#) a vláda mne vyvedly z omylu. Výstižně si zvolily datum 25. února 2022, kdy byly vypnuty vládě nepohodlné weby, pro znovu zavedení cenzury u nás. Přihlásily se k tradicím nástupu totalitního režimu a jeho cenzury 25. 2. 1948.

Svoboda slova je v České republice zaručena Listinou základních práv a svobod. Nedochází tedy k vědomému či nevědomému porušování Ústavy?

Listina základních práv cenzuru zakazuje. Pokud vláda tento ústavní příkaz nerespektuje, jedná hrubě neústavně. Uráží mne, že někdo, ať už je to vláda či nevolení lidé z CZ.NIC, mi chtějí předpisovat, co smím číst. Vždyť jim také nenutím, aby něco četli, a nic jim číst nezakazují. Copak je tak těžké respektovat to, aby si každý psal a četl, co chce? Pro novodobé totalitáře, kteří chtějí vnucovat své názory jiným, asi ano. Co by dělali v 50. letech 20. století? Politruky? A co by dělali za německé okupace? Pálili knihy? A spokojí se jen s cenzurou internetu nebo budou dělat prověrky ve veřejných knihovnách či vlezou i do dětských knihovniček, aby tam hledali závadovou literaturu.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

Jste uznávaný ústavní právník. Dokážete si představit způsob, jakým se v tomto případě domoci naplnění Ústavy, tedy ochrany svobody slova? Je zde prostor například k nějaké ústavní stížnosti?

Předpokládám, že se postižené weby obrátí na soudy. Nicméně může nastat situace, jaká u nás byla do roku 1989, kdy Ústava garantovala řadu práv, ale ta byla jen na papíře. Advokát Jindřich Rajchl zveřejnil odpověď státního zastupitelství na trestní oznámení na předsedu vlády. Hodnotím odpověď státního zastupitelství jako ideologickou bez jasné právní argumentace. Podstatou věci je, že Petr Fiala prohlásil, že dotčené weby jsou financovány z Ruska. Tyto weby se mají právo bránit, což Protiproud.info a Pravý prostor.net učinily a tvrzení Petra Fialy označily za lež a pomluvu. Spor je jednoduché vyřešit. Ať předseda vlády řekne, které osoby a jakými částkami tyto weby z Ruska financovaly. Každý je povinen dokázat pravdivost svých veřejných tvrzení, kterými je útočeno na dobré jméno jiných osob. Pokud toho není schopen, je to lež a pomluva. Premiér se však vyhýbá dokázat pravdivost svých slov a státní zastupitelství toto počínání kryje. Ať si každý zodpoví sám, zda je to férové prosazování práva nebo jeho ignorování.

Kritici upozorňují na to, že k omezování svobody projevu dochází nepřímými zásahy tak, aby se nenašel jeden konkrétní viník. Vnímáte to stejně?

Vypnuty byly celé weby s rozličnými texty. Cenzoři se nenamáhají označit, který článek je závadný. O nějakém zdůvodnění proč je konkrétní text závadný, nemůže být ani řeč. Na webu Protiproud bylo publikováno mnoho článků nemajících se zahraniční politikou nic společného. Například články Michala Semína či Radomíra Malého o katolické věrouce a svatých nebo články o přírodním léčitelství či články o protiprávních covidistických opatřeních vlády a o jejich rušení Nejvyšším správním soudem. To vše cenzura vypnutím webu jako celku zakázala. Byly tam i vtipné koláže, které si dělaly srandu z vlády či dalších politiků. I to cenzura zakázala, už je závadné jako za Husáka vysmívat se držitelům moci.

Předseda vlády Petr Fiala označil vypnutí webů za odvážné rozhodnutí. Hodnotím jej jako zbabělé. Kdyby byl Fiala statečný, řekne, kdo jmenovitě rozhodl o vypnutí oněch webů na straně státu, kdo za stát jednal se sdružením CZ.NIC, kdo za stát určil, co je důvodem pro cenzurní zásah, a kdo za vládu stanovil, že již nebude dodržovat ústavní zákaz cenzury. Má-li vláda cenzuru zakázanou, nemůže ji ani doporučovat či si ji u soukromého subjektu objednat. Je to, jak kdyby vláda reagovala na zákaz trestu smrti tím, že si objedná u nějaké společnosti VRAŽDY s.r.o. smrt člověka.

Vypnutí webů je jejich pomyslná smrt. Je to snaha usmrtit vládě nepohodlné myšlenky. Myšlenky, které nejsou trestné, protože jinak by autory chtěla vláda trestně stíhat, ale stíhat je nemůže, tak se myšlenky snaží zabít cenzorským zásahem. Podstatou cenzury nikdy nebyla ochrana pravdy, ale moci.

Namísto odvážného postavení se premiéra a vlády za vládní rozhodnutí, nastupuje zbabělé mlžení. Svoboda 90. let 20. století je pryč. Putujeme k únoru 1948, anebo se pokusíme situaci zvrátit a obnovit plnou a ne okrájenou demokracii a svobodu slova?

Ministerstvo spravedlnosti údajně zahájilo přípravu legislativy, která by vládě dala více kompetencí v boji proti dezinformacím. Potřebujeme podle vás v tomto směru novelizovat český právní řád?

Potřebujeme dodržovat ústavní zákaz cenzury. Návrh na uzákonění cenzury, aniž by došlo k zrušení jejího ústavního zákazu, je cestou do potěmkinovských právních vesnic. Vláda, která se slovně prezentuje jako protiruská, chce zavést cenzuru internetu, která je známa z Ruska a Číny. Platí zde biblické: po ovoci poznáte je.

Stejně tendence můžeme sledovat také v Bruselu, kdy Evropský parlament přijal rezoluci,

ve které vyzval Evropskou komisi dokonce k zřízení speciálního úřadu proti dezinformacím. Co si o tom myslíte?

O Evropské unii jsem ztratil veškeré iluze. Vrací se minulé doba omezené demokracie 1945 až 1948. Je svoboda slova a politických názorů, ale jen v rámci povoleného hřiště. Tehdy to diktovaly strany Národní fronty, které svorně zakázaly agrárníky a jiné konkurenty. Nyní to diktuje – ale kdo vlastně? Když se k tomu nehlásí ani konkrétní člen vlády, ani Ministerstvo vnitra a přitom se CZ.NIC na vládu a její složky odkazuje. Pokud někdo hlásá názory v rámci omezené svobody, kterou vláda toleruje, psát může. Pokud jde mimo vládou dovolené hřiště, snaží se jej umlčet způsobem, který není upraven zákonem.

Ve stínu současných problémů se nějak ze dne na den zapomnělo na Covid-19. Během pandemie jste se velmi angažoval a byl jste opakovaně úspěšný v podáních u Nejvyššího správního soudu, který velmi často pak zrušil vládní protiepidemická opatření. Je podle vás toto téma uzavřené také po právní stránce? Nebo budou ještě dobíhat nějaké soudní spory?

Určitě budou velmi dlouhé spory o náhradu škody za nezákonné zavření podnikatelských provozoven. I samotná novela pandemického zákona je nyní napadena společným návrhem ANO a SPD u Ústavního soudu.

Pandemický zákon si nakonec vládní politici protlačili Parlamentem. S odstupem času však nedochází k jeho zneužívání tak, jak se jeho kritici obávali během legislativního procesu. Nebyl tedy odpor proti jeho přijetí zbytečný či přehnaný?

Rusko-ukrajinská válka změnila priority i témata veřejné diskuse. Ti, kteří zneužívali k omezení práv lidí covid, nyní našli silnější zdroj ve válce. Všimněme si, že i neústavní cenzura internetu je někdy zdůvodňována nejen válkou na Ukrajině, ale i předchozí covidovou situací. Cenzoři asi považují za dezinformátory všechny autory, kteří nepatolízali vládnímu omezování lidí a vakcinační reklamě.

Vláda avizovala, že požádá Poslaneckou sněmovnu o prodloužení nouzového stavu. Důvodem není covid, ale zvládání humanitární krize související s válkou na Ukrajině. Je podle vás nutné prodloužit nouzový stav? Nezvykla si vláda využívat tento speciální nástroj až nadbytečně?

Vláda, která se nestydí zavádět protiústavně cenzuru, se nemusí zastavit před jinými porušeními Ústavy. Posilovat moc takové vlády je nebezpečné pro práva lidí. Rozuměl bych tomu, že se vyhlásí nouzový stav, ale jen pro určitou působnost státu – např. pro zajišťování ubytování a dalších potřeb uprchlíků. Rozhodně není důvod pro věčně neomezený nouzový stav. Určitě kvůli tomu není důvod omezovat svobodu projevu

[ZDROJ](#)